

Η ΣΥΓΚΛΟΝΙΣΤΙΚΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΟΥ 93ΧΡΟΝΟΥ ΜΟΣΕ ΑΕΛΙΟΝ ΕΠΙΖΩΝΤΑ ΤΟΥ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑΤΟΣ

Όταν τον περασμένο Ιούλιο, ο πρωθυπουργός του Ισραήλ Μπενιαμίν Νετανιάχου αναφερόταν, στη διάρκεια των αποκαλυπτηρίων της πλακέτας για το Μουσείο του Ολοκαυτώματος που πρόκειται να ανεγερθεί στη Θεσσαλονίκη, στον Θεσσαλονικιό (στην καταγωγή) επιζώντα Μοσέ Αελιόν, λίγοι ίσως ήταν αυτοί που έφεραν αμέσως στο νου τη φιγούρα του. Μικρός το δέμας, αλλά με βλέμμα σπινθηροβόλο και λόγο φλογερό, ο Μοσέ Αελιόν είχε ταξιδέψει το 2013 στη γενέτειρά του Θεσσαλονίκη, από το Ισραήλ όπου ζει πλέον μόνιμα, προκειμένου να βροντοφωνάξει μαζί με όλους όσοι πήραν μέρος στην πρώτη πορεία μνήμης για τα θύματα της ναζιστικής θηριωδίας, "ΠΟΤΕ ΞΑΝΑ"!

Σήμερα, 18.3.2018, έδωσε και πάλι το "παρών" στο ετήσιο "ραντεβού μνήμης" στην πλατεία Ελευθερίας και την πορεία μνήμης που ακολούθησε προς τον παλιό σιδηροδρομικό σταθμό για τους 50.000 Έλληνες Θεσσαλονικείς, Εβραίους το θρήσκευμα, που θανατώθηκαν στα στρατόπεδα συγκέντρωσης.

Παρά την προχωρημένη ηλικία του, ο Μοσέ Αελιόν δεν εγκαταλείπει ποτέ τον αγώνα να κρατήσει αναμμένη τη φλόγα της μνήμης. «Από χρόνια πιστεύω ότι είναι ουσιώδες να μην ξεχασθεί από την ανθρωπίνη συνείδηση ποτέ τι συνέβη κατά τη διάρκεια του Ολοκαυτώματος.

Γι' αυτό αποφάσισα, όπως και πολλοί άλλοι διασωθέντες, να διηγούμαι, όσο ζω, όσα βίωσα» έλεγε, σε συνέντευξη που παραχώρησε πρόσφατα στο ΑΠΕ-ΜΠΕ ο κ. Αελιόν, ο οποίος θεωρεί πως οι προσωπικές αυτές αφηγήσεις και τα βιβλία που έχουν γραφεί συμβάλλουν ώστε «να ξέρει η ανθρωπότητα ότι κάτι τέτοιο μπορεί να συμβεί πάλι οπουδήποτε, γι' αυτό και θα πρέπει να είναι αποφασισμένη να το αποφύγει με όλη της τη δύναμη, με κάθε τρόπο».

Ο Μοσέ Αελιόν γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη την 25η Φεβρουαρίου 1925. Οι γονείς του, Ελί και Ραχήλ, και ο ίδιος μαζί με την κατά ενάμιση χρόνο μικρότερη αδελφή του Νίνα κατοικούσαν σε ένα σοκάκι της Θεσσαλονίκης, στο σπίτι του παππού του. Ήταν άγουρο παιδί ακόμα όταν οι Γερμανοί μπήκαν στη Θεσσαλονίκη και ο φόβος άρχισε να κυριεύει την οικογένειά του καθώς είχαν ακούσει, από την αρχή του πολέμου, ότι οι Ναζί κατομεταχειρίζονταν τους Εβραίους τόσο στη Γερμανία όσο και στις περιοχές που κυριεύαν.

Τον Ιούλιο του 1942, όταν οι Γερμανοί συγκέντρωσαν τους Εβραίους άνδρες της Θεσσαλονίκης (18-45 ετών) στην πλατεία Ελευθερίας, ο Μοσέ Αελιόν ήταν ...τυχερός αφού ήταν μισό χρόνο μακριά από το κατώφλι των 18 χρόνων. «Έπειτα από 2-3 ώρες αρχίσαμε να ακούμε ότι οι Γερμανοί τους έδεραν, δεν τους άφηναν να πιουν νερό, τους έκαναν ασκήσεις... Καταλάβαμε ότι κάτι νέο συμβαίνει.

Και πραγματικά, έπειτα από μερικές μέρες, κάλεσαν πολλούς απ' αυτούς και τους πήραν σε καταναγκαστικά έργα σε διάφορα μέρη της Ελλάδα» σημειώνει και θυμάται πως από τότε και για τους επόμενους δυο μήνες, οι εχθρικές προς τους Εβραίους ενέργειες διαδέχονταν η μία την άλλη.

«Όρισαν πέντε περιοχές στην πόλη στις οποίες επιτρέπονταν να κατοικούν οι Εβραίοι (γκέτο), μας υποχρέωσαν να ράψουμε στο αριστερό μέρος των ρούχων μας ένα κίτρινο αστέρι, μας διέταξαν να σημαδέψουμε τα σπίτια και τα καταστήματά μας, απαγόρευσαν στους Εβραίους μαθητές να πάνε στα σχολεία, ανακοίνωσαν ότι θα μεταφέρουν τους Εβραίους στην Πολωνία...».

Στις 15 Μαρτίου του 1943 έφευγε το πρώτο τρένο θανάτου για τα στρατόπεδα-κολαστήρια των Ναζί. Ο Μοσέ Αελιόν και η οικογένειά του έμελλε να κάνουν το μακρύ ταξίδι τον επόμενο μήνα- ένα ταξίδι, κάθε λεπτό του οποίου είναι ανεξίτηλα χαραγμένο στη μνήμη του. «Έξι μέρες και έξι νύχτες ήμασταν κλεισμένοι μέσα στα βαγόνια, ώσπου φτάσαμε στον τελικό προορισμό.

Η κατάσταση στα βαγόνια ήταν πολύ δύσκολη: στο βαγόνι μας ήμασταν περισσότεροι από 80 άνθρωποι. Το μόνο φως έμπαινε από δύο μικρά παράθυρα στις δύο άκρες του βαγονιού. Για αποχωρητήριο χρησίμευε ένα βαρέλι κομμένο στα δυο, δεν γινόταν διανομή φαγητού, κάθε 2-3 μέρες σταματούσε το τρένο σε κάποιον απομονωμένο σταθμό και μας άφηναν να κατεβούμε και να γεμίζουμε νερό. Τότε άδειαζαν το βαρέλι... Αν κάποιος πέθαινε, τον άφηναν έξω από το βαγόνι και υποχρέωναν την οικογένειά του να συνεχίσει το ταξίδι. Όλα αυτά δεν ήταν καλοί οιωνοί αλλά ελπίζαμε πως σύντομα θα περάσουν».

Τα άσχημα όχι μόνο δεν πέρασαν αλλά τα όσα βίωσαν στη συνέχεια είναι απ' αυτά που δεν χωρά ο ανθρώπινος νους. Όταν κατά τα μεσάνυχτα της έκτης ημέρας έφτασαν στον τελικό σταθμό νόμιζαν ότι ήταν στην Κρακοβία, όπως τους είχαν πει. Όταν άρχισαν να βλέπουν τους ανθρώπους «με τα ρούχα με τις λωρίδες», όπως τους περιγράφει, και να τους χωρίζουν βίαια σε ομάδες, κατάλαβε πως τα πράγματα ήταν διαφορετικά.

«Στην οικογένειά μας χωριστήκαμε, όπως μας διέταξαν. Ο θεός μου κι εγώ σε μια ομάδα, ο παππούς μου με τους γέρους και οι γυναίκες μαζί. Μόνο για την αδελφή μου, που ήταν ενάμιση χρόνο νεότερη από εμένα, ήμασταν διστακτικοί. Στο τέλος είπαμε να πάει με τις άλλες γυναίκες της οικογένειας, χωρίς να ξέρουμε ότι την καταδικάσαμε, με την απόφασή μας αυτή, σε άμεσο θάνατο» λέει. «Τις οικογένειές μας τις θανάτωσαν και τις έκαψαν τη νύχτα που φτάσαμε» τού έλεγε δυο μήνες αργότερα ένας συμμαθητής του, που πριν από το Άουσβιτς, όπου και αντάμωσαν, είχε μείνει στο Μπιρκενάου.

Ο πατέρας του είχε πεθάνει το 1941, λίγες μέρες μετά την είσοδο των Γερμανών στη Θεσσαλονίκη, και τώρα ο Μοσέ Αελιόν έχανε και την πολυαγαπημένη του μητέρα και την αδελφή του, η απώλεια της οποίας έμελλε να σημαδέψει τον ρου της ζωής του. Σαν σαράκι ο καημός, του έτρωγε τα σωθικά ώσπου ο θρήνος έγινε τραγούδι- ένα τραγούδι στα Λαντίνο (ισπανοεβραϊκά), με τίτλο "La Djovinika al Lager" (Η Κοπέλα στο Λάγκερ -στρατόπεδο), για την αδελφή του, «που άνθρωποι θηρία, στο Λάγκερ σαν τη φέραν, την έκαψαν στις φλόγες».

Εκεί, μιλά για μια «όμορφη κοπέλα, κορούλα αγαπημένη/ που οι γονείς της είχαν, στα πούπουλα βαλμένη, την ντύναν με μετάξι, τη στόλιζαν χρυσάφι, μακριά την εκρατούσαν από κακό κι αγκάθι». Περιγράφει το δύσκολο ταξίδι με τα τρένα του θανάτου –«Οι Γερμανοί μια μέρα, απ' τη φωλιά την πήραν/ Με

μάνα και πατέρα, στο λάγκερ την εσύραν/ Ημέρες, νύχτες έξι, τους κράτησαν κλεισμένους/ Σε σκοτεινά βαγόνια, και απομονωμένους»- αλλά και την τραγική της κατάληξη: «Μα σαν στο Μπιρκενάου, το λάγκερ του θανάτου/ Τη βάλαν, ένα δύο, η τύχη της αλλάχθει/ Χωρίς να καταλάβει, αυτά που της συμβαίνουν/ Γυμνή στο μπάνιο είναι, και την απολυμαίνουν/ Κραυγάζουν και τη δέρνουν, πρωί και μεσημέρι/ Το όνομά της τώρα, ο αριθμός στο χέρι».

Και μπορεί να αφιέρωσε μεγάλο μέρος της συγγραφικής του δραστηριότητας στα Λαντίνο, μετά την απελευθέρωση, αλλά στο Άουσβιτς δίδαξε ελληνικά σ' έναν Πολωνό κατάδικο, «πολύ σπουδαίο πρόσωπο, καλόγερο, που ήξερε και δίδασκε τα αρχαία λατινικά και τα λατινικά». Στο νοσοκομείο όπου βρέθηκε για μια επέμβαση στο αυτί, γνώρισε αυτόν τον Πολωνό, ο οποίος του ζήτησε να του μάθει νέα ελληνικά. «Εδώ, στο λάγκερ;» απόρησε ο Μοσέ Αελιόν αλλά ο Πολωνός διψούσε για μάθηση κι έτσι επί ενάμιση χρόνο συνεχίστηκαν τα μαθήματα, στο τέλος των οποίων του έδινε ένα κομμάτι ψωμί ή κάποιου άλλου είδους τροφή. Ένα τέτοιο κομμάτι ψωμί έδωσε και στον θείο του, στην προσπάθειά του να τον κρατήσει στη ζωή, καθώς εκείνος, όταν έμαθε ότι οι Ναζί είχαν θανατώσει τη γυναίκα και το παιδί του έπεσε σε κατάθλιψη, αλλά η προσπάθειά του ήταν μάταιη. Σε λίγο καιρό, ο νεαρός τότε Μοσέ έμεινε μόνος απ' όλη την οικογένεια...

Κατάφερε να βγει ζωντανός από την "πορεία θανάτου" που τους υποχρέωσαν οι Ναζί, στα τέλη Ιανουαρίου του 1945, πέρασε από το Μάουτχαουζεν και το Μελκ για να βρεθεί στο Έμπενζεε, εκεί όπου η κατάσταση ήταν τέτοια που «το ανθρώπινο μυαλό δεν μπορούσε να φανταστεί χειρότερη» αλλά κι εκεί απ' όπου έμελλε, λίγο αργότερα, να απελευθερωθεί. Σαν σήμερα θυμάται εκείνη την ημέρα που «όλοι έτρεχαν στα τανκς και ήθελαν να τα αγγίξουν» κι έτρεξε κι αυτός όπως μπορούσε... «Στην κεραία ενός τανκ βλέπω μια μικρή σημαία. Ένας από το πλήρωμα ήταν ελληνικής καταγωγής. Πολλοί Έλληνες συγκεντρωθήκαμε γύρω απ' αυτό και σε μια στιγμή ακούστηκε αίφνης ο ελληνικός ύμνος. Αν και σε πολύ δύσκολη σωματική κατάσταση, ήμασταν ελεύθεροι!».

Σήμερα, ο Μοσέ Αελιόν μετρά πάνω από εννέα δεκαετίες ζωής κι έχοντας καταφέρει να επιζήσει του Ολοκαυτώματος, μέσα από συνθήκες που δεν χωρά ο ανθρώπινος νους, έχει αφιερώσει τη ζωή του στο να κρατήσει ζωντανή τη μνήμη. Πέρυσι, άναψε έναν από τους επτά πυρσούς, την ημέρα μνήμης για τους ήρωες και τα θύματα του Ολοκαυτώματος, στο Yad Vashem, και είναι αποφασισμένος να συνεχίσει να αφηγείται την ιστορία του ως την τελευταία του πνοή για να μην συμβεί ξανά μια θηριωδία ανάλογη του Ολοκαυτώματος.

ΠΗΓΗ: ιστοσελίδα protothema.gr